Hallo!

Ik ben Vital, de gebiedsverantwoordelijke van de Zuid-Willemsvaart, en ik zorg ervoor dat alles steeds veilig is en goed werkt.

Loop eens een dagje met me mee langs de oever, dan laat ik je zien wat er allemaal bij komt kijken om zo'n kanaal te beheren.

DE GEBIEDSVERANTWOORDELIJKE

200J
ZUID-WILLEMSVAART

We beginnen bij de techniek van het kanaal. Het water moet soms verplaatst worden, want het landschap is niet overal even hoog of vlak. Daarom hebben we sluizen. Sluizen zijn eigenlijk grote liften voor schepen. Door het water in een afgesloten bak te laten stijgen of dalen, kan een boot naar een hoger of lager deel van het kanaal varen.

©De Vlaamse Waterweg nv

Wist je dat er maar liefst 15 sluizen op de Zuid-Willemsvaart liggen? Zo kan het water overal goed geregeld worden. Twee sluizen liggen in België. Ze liggen allebei in Bocholt: eentje ligt in Lozen (sluis 17) en eentje bij de Passantenhaven (sluis 18). Tussen sluis 17 en 18 hebben we vroeger zelfs een drooglegging gedaan. Dat betekent dat dit stuk van het kanaal helemaal werd leeggehaald zodat het grondig schoongemaakt en hersteld kon worden. Alles moest toen met de hand worden gecontroleerd.

Onder het wateroppervlak is het ook druk! In het kanaal zwemmen zo'n 240.000 vissen. Sommige plekken zijn breder en rustiger, daar leggen de vissen hun eitjes. Je ziet vooral blankvoorn, en een nieuwe soort die via andere kanalen is gekomen: de zwartbekgrondel. Die verspreidt zich heel snel!

Aan de linkeroever zie je grote, grijze blokken van beton. Dat zijn bunkers uit de jaren 1930. Toen zaten er soldaten in om het kanaal te verdedigen. Nu wonen er geen soldaten meer, maar vleermuizen. Wist je dat vleermuizen de rechte lijn van het kanaal gebruiken als een soort snelweg? Daar leven verschillende soorten vleermuizen, zoals de rosse vleermuis, de watervleermuis en de dwergvleermuis. Ze zitten daar goed, want er zijn veel insecten om te eten en het kanaal helpt hen om niet te verdwalen.

En kijk daar eens naar dat brugwachtershuisje. Vroeger woonde hier de brugwachter. Hij moest de brug open- en dichtdraaien, zodat schepen erlangs konden.

Tijdens WOII wilden de verschillende legers elkaar tegenhouden, daarom werden bruggen vaak vernield. Soms maakten ze daarna een tijdelijke brug van boten die aan elkaar vast lagen, zodat mensen toch konden oversteken.

©Philip Moreau

Nu zijn veel bruggen hoog genoeg zodat schepen er onderdoor kunnen varen, of ze worden vanop afstand, vanuit een centrale, open- en dichtgedaan.

Tot slot kijk ik als gebiedsverantwoordelijke graag naar de schepen zelf die voorbijvaren. Sommige schepen vervoeren wel 300 ton goederen. Dat kan van alles zijn: zand, stenen, containers, rollen staal, ... Dat is even zwaar als 60 grote olifanten! Maar wist je dat op de Zuid-Willemsvaart schepen zelfs tot 1.500 ton per keer kunnen vervoeren? Dat is 1,5 miljoen kilo!

Ter vergelijking: een vrachtwagen kan gemiddeld maar 30 ton lading meenemen. Zie je hoeveel efficiënter en duurzamer een schip is? Scheepvaart helpt niet alleen om grote hoeveelheden goederen in één keer te verplaatsen, het zorgt ook voor minder files op de wegen en minder CO_2-uitstoot. En nog een leuk weetje: een schip maakt ook veel minder lawaai dan een vrachtwagen.

Zo zie je maar: een kanaal is niet zomaar een weg voor schepen. Het is een slim samenspel van techniek, geschiedenis en natuur. En jij hebt vandaag een beetje kunnen meekijken hoe dat allemaal werkt.

Hallo daar!
Hier komen wat vragen over mijn kanaal. Alle antwoorden staan in het verhaal dat je net gelezen hebt. Dus kijk goed, lees aandachtig en gebruik je slimme ogen. Klaar om te laten zien hoe goed jij oplette?

1. Welke van de volgende feitjes kloppen NIET? Streep ze door.

A. De Zuid-Willemsvaart heeft 16 sluizen.
B. Vissen leggen hun eitjes op plekken waar het water wild en diep is.
C. De zwartbekgrondel is een vissoort in het kanaal.

2. Vul de zinnen aan (gebruik de woorden uit de tekst):

A. Sluizen zijn eigenlijk grote ..... voor schepen.

B. In het kanaal zwemmen er ongeveer ..... vissen.

C. Tussen sluis 17 en 18 werd het kanaal .....
om het schoon te maken en herstellingen uit te voeren.

3. Wat zijn de twee bekendste vissoorten in de Zuid-Willemsvaart?

1. .....

2. .....

4. Welke soort vleermuizen staat vermeld in de tekst? Markeer alle mogelijke antwoorden.

1. Rosse vleermuis
2. Watervleermuis
3. Baardvleermuis
4. Dwergvleermuis

5. Welke twee dingen zorgen ervoor dat vleermuizen het kanaal als snelweg gebruiken?

1. .....
2. .....

6. Zijn deze uitspraken juist of fout? Schrijf er 'juist' of 'fout' bij. Bij een foute uitspraak, schrijf je het juiste antwoord erbij.

A. Er liggen 15 sluizen op de Zuid-Willemsvaart, 3 ervan liggen in België .....

.....

B. De vleermuizen gebruiken de rechte lijn van het kanaal als snelweg.....

.....

C. Een schip maakt meer lawaai dan een vrachtwagen.....

.....

7. Wat gebeurde er met verschillende bruggen in de oorlog?

.....

.....

.....

.....

8. Vul het juiste gewicht in.

1. Hoeveel ton kan een schip vervoeren op de Zuid-Willemsvaart?

.....

2. Hoeveel kilo is dat? .....

3. Hoeveel ton kan een gemiddelde vrachtwagen vervoeren?

.....

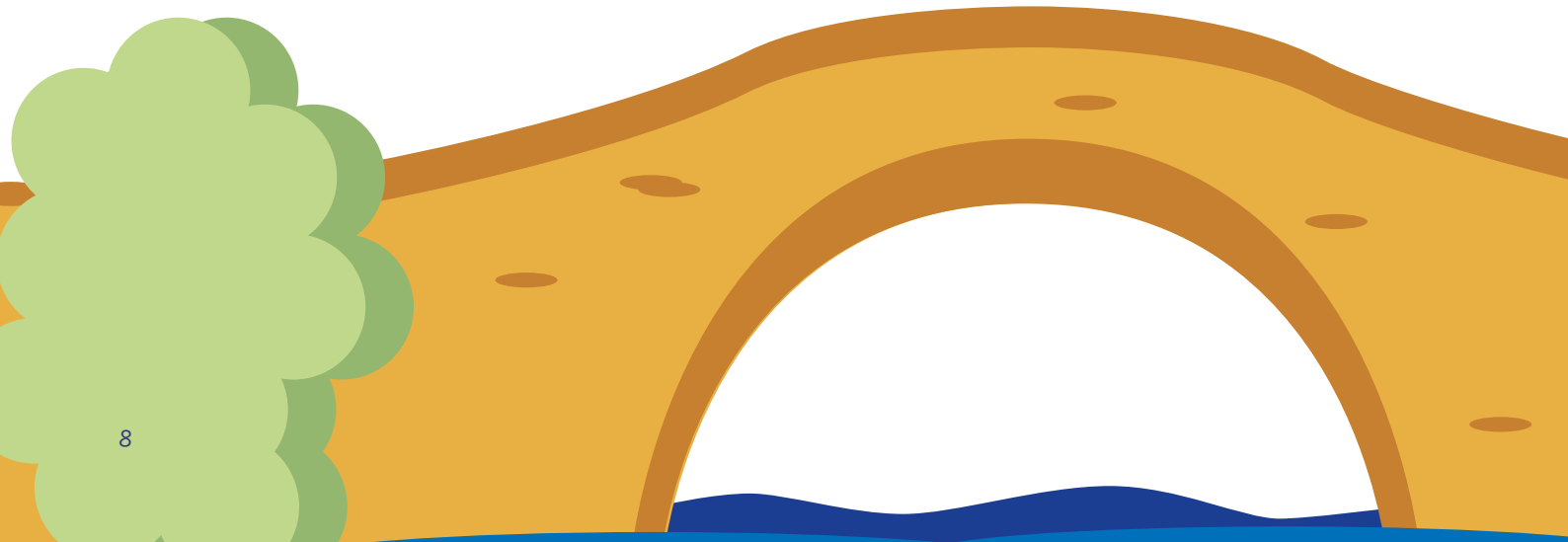

9. Hoeveel vrachtwagens heb je nodig om evenveel lading te vervoeren als 1 schip?

Tip: 1 schip kan 1500 ton vervoeren in één keer

.....

.....

.....

10. Noem drie dingen die scheepvaart duurzamer maakt dan transport met vrachtwagens volgens de tekst.

1. .....

2. .....

3. .....

11. Wat is de functie van sluizen?

.....

.....

.....

.....

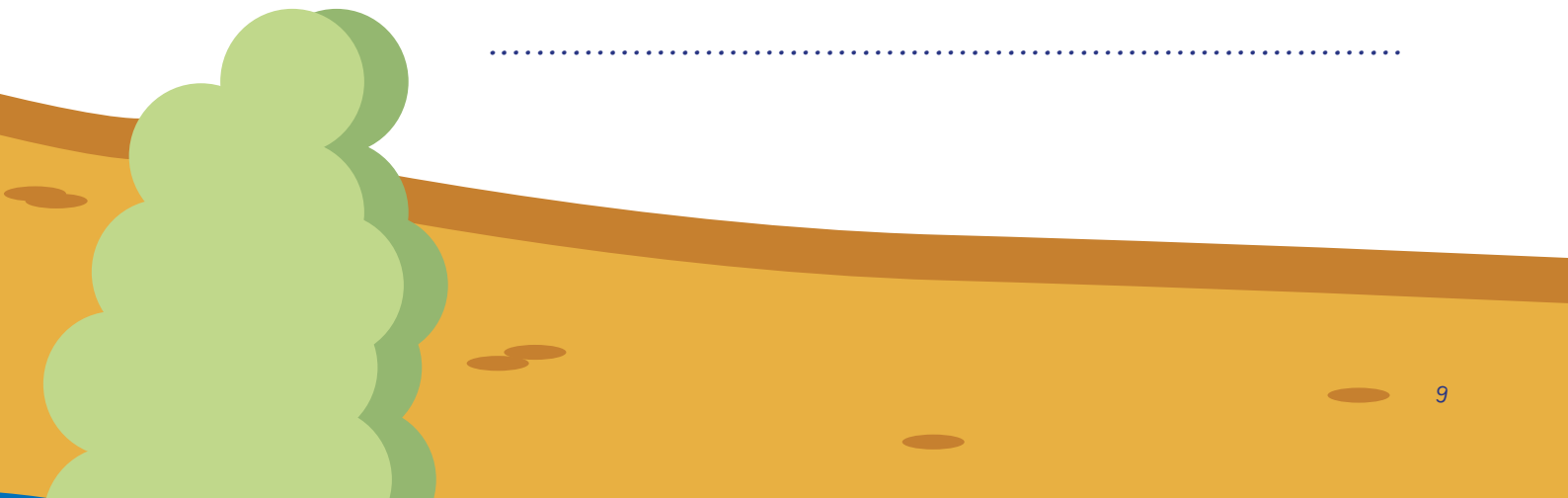

12. *Als je van Lanaken naar Bocholt vaart, hoeveel kilometer heb je dan in werkelijkheid afgelegd? Gebruik de schaal op de kaart.*

.....

.....

13. *Een plezierboot vaart gemiddeld 10 km/u op de Zuid-Willemsvaart, hoeveel kilometer heeft deze gevaren in 1 uur en 45 minuten?*

.....

.....

.....

14. *Een binnenvaartschip vaart van Lanaken naar Bree, een traject van 28 km. Het schip doet er 4 uur over. Hoe snel vaart het schip?*

.....

.....

.....

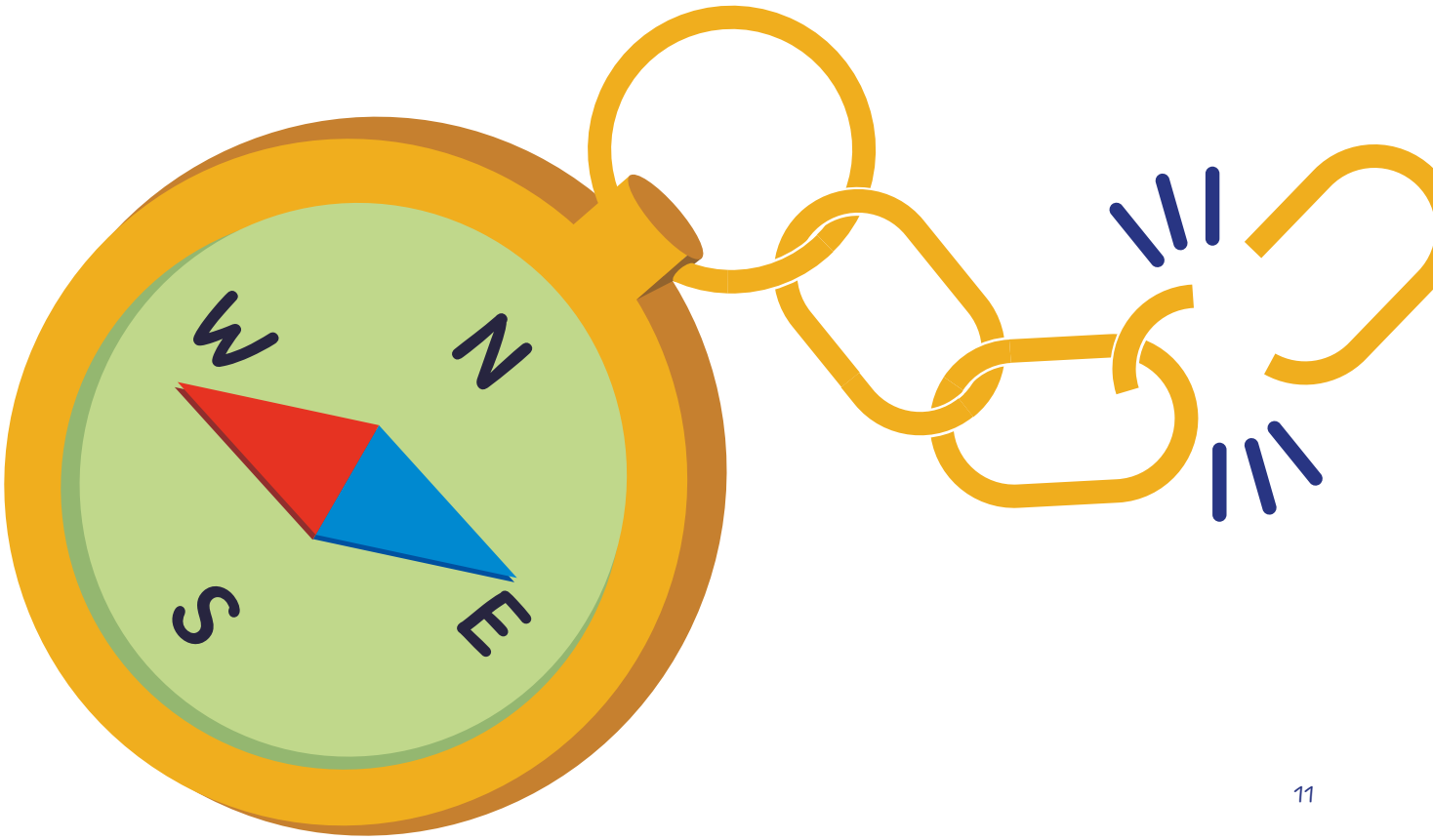

200J

ZUID-WILLEMSVAART

Wil je meer weten over de Zuid-Willemsvaart? Kijk dan eens op de website 200jaarzuidwillemsvaart.be.

De Vlaamse Waterweg nv, ir. Filip Boelaert, gedelegeerd bestuurder, Havenstraat 44, 3500 Hasselt

De Vlaamse Waterweg nv